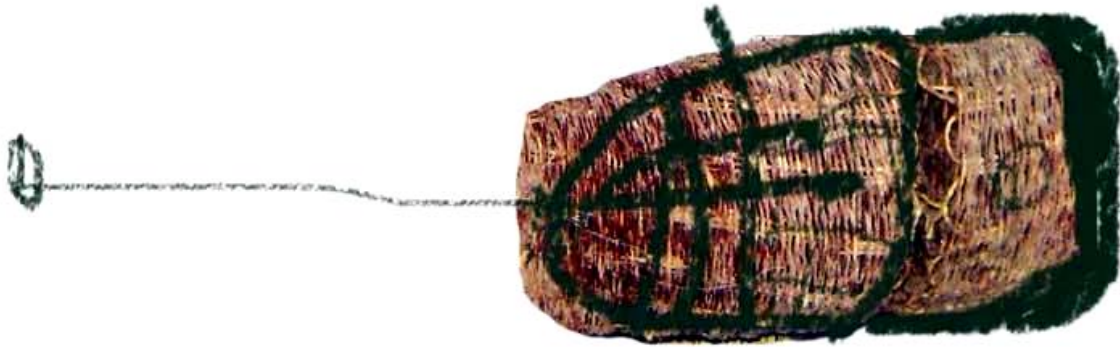

قوربانى

ئەبوتوران خوسرهوى

و: ناسر پېشەوا-بانە

موحسین گيان: ھەوالھەكان زوو ئەگەن. ھەرچەندە كە ئەو باسە كۆن بوو، بەلام ئىستاش بۇ من و ئىوھ تازەيە. وا ديارە بەدوامەوھن كە بەچەند گوللە مېشكەم پېژىنن يان بىمدەنە دەست مەلبەندىكى پۆليس. كېشەيەكى ئەوتۇتان نىە. چونكە زۆر جار رويداوھ كە شان بەشان لەلاتانەوھ تىپەپرووم، بۆت ھەيە نەمناسيەوھ. بویتە پياويك و چەندەش لەباوكتان ئەچن ھەرۆك ئەو، بالاً بەرزوو چوارشانە ھەر بەو چاوبرۆ رەشانەوھ. ليگەرپىن، لەنيوان ئەم سالانەدا ھەموو شتېك گۆراوھ. ھەموو نامۇن و تۆش تاوانىكت نىە نەمناسيت. بەم ريشە سىپى و درىژەو چىنانەي پېشە سەرم خۆشم لای خۆم نامۆم. نەك ئەوھى وا بزانيت گالته ئەكەم. ھەر دوينى ئەمويست روخسارى خۆم لەشوشەي فرۆشگەيەكدا ببىنم. خەريك بوو شەو دائەھات و وردىەكانى سەر روخسارم بەسەر رووى ليلى شيشەكەدا ناديار بوو. ئەمويست باشتەر خۆم ببىنم. ئەبىت خولەكىكى زۆرو ئىستا بىتم. چونكە كاتېك گلۆپەكان ھەلكران. تىرى پىكەنىنى ئەوان منى

راچلەكاندا. چەند كەسك لەپشت سەبەرەكەمەو ھۆيان ھەشاردا بوو و ھەريكى پەيكەن بوون ترسام. وامزانی ناسراومەتەو. بى ھىچ دەمامك (نقاب). من تاوانەكان راست ئەكەمەو. ئىستاش ئەلیم كە ھۆى ئەو تەقەکردانە من بووم. بەلام كوشتنى باوكتان بەدرو ئەخەمەو. لەوانەيە بىستىتت كە لەكاتەدا من و باوكت ناكوکيمان بوو. نايشارمەو. ھەر لەئەساسدا ئیمە لەگەل يەك ئەئەگونجاين. بەلام من لەدۆستايە تىكردن لەگەل ئەودا شليگيربووم. ھۆگەلئىكى تروش بوون. خواست گەلئىك بوون كە منى ھان ئەدا بيم بۆ مالى ئيو. لەو سالانەدا خوشكتان ئەچوونە قوتابخانەو توش كورئىكى بچكۆلەى قزفري تازە پيگەيشتوو بووى كە سەرت بەھەموو ھۆدەكاندا ئەكرد. باوكتان پيشوازی لەمن ئەئەكرد. ھەستم پيئەكرد. داىكتان بیدەنگى ئەشكاندو تەعاروفاتى تىكەل شوخى ئەكردو لەپاشان باوكتان ەك ھەميشە ئەپيرسى: (پياوى سەرليشوو بەم درەنگ وەختە لەكووى بووى). ئەو راستى ئەكرد. من سەرليشوواو بووم. ھەميشە ەك ئىستا كە تۆ لەھەولئى ئەوداى كە من بەپەل بەستراوى بەدەيتە دەست پولىس. بيگومان لەو كاتانەدا گوئىستى قسەكانم نيت تا ئاكامى باسە كەت بۆ بگيرمەو. داىكتان ھەميشە بۆ من خوشەويست بوون و لەھەموو كەس باشتر من ئەناسيت و شايتى راستگوئى منەو بيگومان لەھەموو كەس باشتر ھۆى ناكوكى نيوان من و باوكتان ئەزانيت.

ئەو سالانە بى ئەوھى من بەھويت بوومە ھۆى ناسينى ئەوان بەيەكتر. باوكيشتان ھەرەك ھەميشە لەدەست پيشخەريكردندا بەتوانا بوون. دواى ماوھەك كاتئىك كە لەسەفەريك گەرامەو. لەپريارى ئەوان ئاگاداربووم. لەراستيدا من لەبەرامبەر كارئىكى ئەنجام دراودا رووبەرپوو ببوومەو. لەدواى ماوھەك داىكتان بەو فيلەى ئەوى زانى. باوكتان ھەولئى ئەدا دئەواييم بدات. ھەر لەئەساسدا ئیمە دۇستانئىكى نزيك بووين.

ليگەريين لەدواين جار كە بەتيرۆ تەسەلى شەرمان بوو. نامەويت لەبەر ئەو شەو تاوانبارئىكى بى ديفاع بيم كە لەنەبوو مەھكومە. بى تاوانى يان تاوانبارى من گرينگ نيه، بەلام وا بلاوئوتەو كە من باوكتانم بى سەروشوين كروو. من داكوکيم لەسەر بى تاوانى خۆم نيبه. دان پيدانانى كوشتنى ئەورەحمەتیه نايئە ھۆى ھىچ گۆرانئىك لەبارودۆخى مندا. تەنەت ئەگەر بتوانم بى تاوانى خۆم لەروداوى مردنى ئەودا بسەلمينم تەنيا پاكانەم كروو، دئنيام كە ئىستاش دواى سالانئىك ھىچ كەس جگە لەمن لەناكامى روداو كە ئاگادارنیه. دان بەودا ئەنيم كە ئیمە تەنەت بەبوونى دۇستايەتیهكى زوريشەو. ھىچ كات سەمىمى نەبووين، ھۆكەشى روونە. ئەو دوروى لەمن ئەكرد. بەلام نزيكايەتى ئیمەش كارئىكى نامۆ نەبوو. بريك جار ليك نزيك ئەبووينەو. لەوانەيە ئەوم غافلگير ئەكرد كە بۆ چەند كاترميرئىك شان بەشانی يەك قەدەم لىبدەين و يان لەبەرامبەرەكدا دانيشين و ليويك تەركەين. لەو كاتانەدا ئەو تەنەت باسى ژيانى تايبەتى خوشى ئەكرد. لەو گيرەوكيشانەى كە لەگەل داىكتانا بووى. ئەو رەحمەتیه ئەيوت كە داىكتان ھەموو شتئىكى لى ئەشارئتەو. مەبەستى داپوشينەكانى ئەو لەبارەى سوئلاو بوو. نازانم خوشكتان چەندە ئەناسى يان لەبیرتان ماو. زياتر لەھەموو كەس سەرھەنگى رەحمەتى لەدەستى ئەو بەنازاربوو. لەھاتووچۆى لەنەزانئەكانى. لەدۆستە بەگومانەكانى. لەو كتيبە بى سەرورەرانەى كە ئەيخويندەو. ئەو

ھەمیشە ئەيوت، ئەم كچە من بېچارە ئەكات. ئەم قسانەى لە دەم ئەھاتنە دەر. لەوانەى ھەبىرى ئەچوو كە ئەبىت ھەموو شتىك لەمن وەشارىت. ماوہ يەك پىش ئەو رووداوە، تەلەفۇنم كە ئەكرد، نەبوون. راستى مەسەلەكە ئەو بوو كە نەى ئەويست من بىينىت. پىوھندى ئىمە ھەمیشە لەھالى گۆراندە بوو تا ئەو رۆژەى كە ئەو بابەتەنە لەلەپەرەى يەكەمى رۆژنامەكاندا بلاويونەوہ. بەرپالەت ئەو ھەوالە ھىچ پىوھندىەكى بەسۆيلاوہ نەبوو، بەلام لەيەكچوونى لەرادەبەدەرى ئەو وئەيە لەخوشكتان جىيى باوہرەنەبوو. ھەر ئەو شىوازە ناشرىنەى گرتبوو كە بەمنى ئەوت: جەناب سەرھەنگ تا ژەنەرالى چەند پلەى تر ئەبى بېرن. دەمى نىوہ كراوہ بوو. چاوى لەدايكتان ئەچوو. ھەرەك ئەو ئاسكى و گەورە. بەلام جوانىەكانى روخسارى لاچوو بوو. مەبەستم جوانىەكانى گۆنەو چەناگەيەتى كە لەو جۆرە چاھەدا لىل ئەبىت. زولفەكانى ئالۆزبوون. لەتیشكى نوورى كامىراكان چاوى كراوہ مابونەوہ. ھەر ئەو رۆژە چوومە مالتان. ئەمويست چاوپىكەوتنىكم لەگەل جەناب سەرھەنگدا بىت. ئەو خەجلا بوو، بەناچار ھاتە پىشوازم. لەوانەى خۆشى سەرزەنشەت كەردىت كە بۆچى سەرى لەپەنجىرەكە ھىناوہتە دەرەوہ. سوور ھەلگەراو پەشۇكاو بوون. بەلام بەجىيەنەرى ئەدەب بوون. زۆر دلنىگەران بوون. من ھوى ئەو پەروشىمە ئىستاكە دواى سالانىك بۆ دەركەوتوہ.

مالەوہ بەجۆرىكى نامۆ چۆل بوو. لەوانەى چونكە باوكت ھەموو قاپ و وئەكانى كۆكردبۆوہ. تەنانەت وئە گەورەكەى سۆيلاش لەھۆلى ميواندا نەمابوو. ھەوالى ئەندامانى مالەوہم پرسى، بەتوورەيى وتى: لەتاران لەمالى براكەمن. ئەو بى دەسلەت بوو پەرىشان بوو. لەمەترسىدا بوو. ئەمانە لەنىگا پەرىشانەكانى، جگەرەكىشانە يەك لەدوايەكەكانى پىاسەكردنە بى ھۆكانىدا بەدى ئەكران. پىداگرى كرد كە ھەر ئىستا لەگەل سۆيلادا بەتەلەفۇنى قەسەى كەردوہو زۆرباشىش بووہو سلاوى ھەموو دۆستان و ھاوپىيان لەوانە منى گەياندوہ. بەلام ئىستاكە دواى سالانىك ئىوہ بەم بابەتە ئەزانن كە رەحمەتى سەرھەنگ نەين كارى ئەكرد.

لەو رۆژانەدا سەرھەنگى رەحمەتى لەنەبوونى دايكت پەرىشان بوون. من سەردانى ئەوم ئەكرد. ئاخىر شەويك كە چووم بۆ دىتنى دەركاى مالەوہى نەكردوہ. سىبەرەكەيىم لەپشت شىشەكانى دىوہكەيدا بىنى كە خەرىكى قەدەم لىدان بوو. ماوہيەكى زۆرىش وئىستام. لەو كاتوہ تا چەند ھە وتەيەك دواتر ئەوم نەدى تا ئەوہى كە لەكۆبوونەوہيەكى ئەفسەرانى دايرەدا رووبەرووى يەك بووینەوہ. ئەو بى ھىچ پىشەكەك دەستى كرد بەسووكايەت كەردن بەپايە بەرن. وتم: (جەناب سەرھەنگ ئىمە سوئندمان خواردوہ. من و تۆ بەختەوہرىن بەوہرگرتنى نىشان لەدەستى پايەبەرزى ھۆمايونى. شەرافەتى عەسكەرى بەئىمە ئەللىت كە خەيانەت نەكەين). بەلام ئەو بەردەوام پايەبەرزى بەخەيانەت تاوانبار ئەكرد. كاتىك من ھاوارم كرد، ئىوہ خائىن تفى لىكردم، ئەوانىتر بىدەنگ دانىشتبوون. دەنگيان ئەلەززا روخسارىان رەش ھەلگەرا بوو. ھىرشىيان بردە سەر من كە تۆ لەپىياوكوژىك لايەنگرى ئەكەيت و ئىشارەيان ئەكرد بەوئەنى شاھەنشا. ئەو شەوہ ھىرشم بردەسەر باوكت. چەكم بەرەو رووى گرتو تەنانەت سوئندم خوارد كە ئەو بكوژم. دەنگوى كوشتنى سەرھەنگ بەدەستى من ھەر لىرەوہ سەرچاوہ ئەگرىت. بەلام ئەوانىتر دەورەيان گرتم و رىگر بوون.

بهیانی ئەو رۆژە لە نزیک یەكەى ئەركان باینیم، كالأوى بەسەرەوه ئەبوو ویستابوو. لەوانەیه منى بینیبیت. لەدوورەوه ئە ئەكرا بەدى بكەیت. لەراستیدا لەكەمینیدا بووم. بەچەند كەسیكیشم راگەیاندىبوو. من هەموو كات لەكەمینیدا بووم، تەنانەت شەوى زەماوەندەكەى كە سەرخۆش بووم سەمام ئەكرد. رەحمەتى باوكتان پى ئەكەنین و ئەیوت: (ورچى هیناوەتە سەما) بەلى راستى ئەوت من ورچ بووم، بەلام سەمام ئەكەكرد، لەقەفسدا بووم و سەرم بەدیوارەكانى قەفسەكەمدا ئەدا. من لەكەمینیدا بووم ئەو ئەمەى ئەزانى و لەدەست من هەل ئەهات. مەسخەرەیه من كە دەست هەبوو لەكوشتنى ئەودا بەدرۆ ئەخەمەوه، ئاواتى كوشتنى ئەوم بوو بەدەستى خۆم. ئەمە شتىك لەداكوكى من لەبى تاوانیم كەم ناكاتەوه. ئەگەر ئەوم بەدەستى خۆم بكوشتایە ئیتر بیرم ئەكەكردەوه. ئەو بەسزای خوى گەیشتبوو.

ئێوه ئەبى بتوانن وینای كەن كە چۆن ئەو هەموو مروقه، ستادیان گەمارۆدا. دەنگى هەرا هەراى چەند كەست بیستوه، ئیستا بزانه هەرا هەراى هەزاران مروقه كە لەچوار دەورى ستادى ناوچەكە لەشەقامەكاندا ئەگەران. من ئەوانم لەنەۆمى شەشەمەوه ئەدى. وەك ئەوهى دیوارەكان پادگان ئەلەرزین. ئالاکان، وینەكان، دروشمەكان، لەناو رەوتى هاتووچۆى ئەو هەموو خەلكە، سەرەوخوارى ئەكرد لەوێوه كە سەیرى دەورووبەرى ستادت ئەكرد، هیچ كەسى لى ئەبوو. تەنانەت پاسەوانەكانى پشت دیوارەكەشى لى ئەبوو. لەوێوه ئەمەتوانى هەموو جییهك ببینم، پشتى پادگانەكە نا، بەلكو دیمەنى بەرامبەر، شەقامە دوورەكان كە قەرەبالغ بوون. جلى مەدەنیم لەبەركرد، جلهكانم لەناو كومییدا بوون. چەند خەشابی حەوتیریشم بوو، لەناو بورجەكانى پاسەوانى كەسیكى لى ئەبوو. ئەو دەبابانەى كە هەمیشە لەبەردەم ستاددا ئەویستان، لەناو ئاپۆرەى جەماوەردا نادیاربوون. ئەركى من بوو كە لەپشت پەنجیرهكە دانیشم و ریبام، بەجۆرىك كە هیچ كەس من ئەبینیت، هەموو هەل و مەرجەكان وایان كەكرد كە وانیشان بەدن كە من بوومە هوى مردنى ئەو. ئەو رۆژە باوكتم بینى جلى فەرمى پۆشى بوو. پەرىشان دیار بوو. لەوانەیه وای ئەزانى كە ئەگەر لەپادگان بمینیتەوه لەلایەن مەنەوه هەرهشەى لى ئەكریت. ئەو راستى ئەكرد. لەوانەیه هەر لەبەر ئەوەش بوویت كە لەپادگان هاتە دەرەوه. پرىك لەكارەكان خویان ئەنجام ئەدرین. من لەو كاتەدا تەنانەت نەمدەویست مردنى باوكتان ببینم. بیرم لەوانە ئەكەكردەوه كە پادگانیان گەمارۆ ئەدا. ئەگەر من ئەو رەحمەتیەم كوشتیبیت بەراشكاوى دانم بەكوشتنەكەیدا ئەنا، چونكە ئەوم بەشیاوى مردن ئەزانى. من تەقەم لەباوكتان ئەكرد، تەقەم لەوان كەكرد، بى ئەوهى بتوانم بیربەكەمەوه. بەسیلاحى كەمەرى لەو مەسافەوه ناكریت نیشانە بگریت، جەماوەر لەرەوتیكى نا ئاساییدا هاتبوونە جم و جۆل. لەگەل هەر تەقەیهك بازنەیهكى خالى لەناوچە ماوەردا پىك ئەهات، لەناوەراستى بازنەكەدا كەسیك كەوتبوو كە بەخویدا ئەگلایهوه یان بىحەرەكە دریز كەوتبوو. لەپاشان بازنەكان پڕوكۆ ئەبوونەوه.

سەرەنگى رەحمەتى هەلیكى قۆستەوه. سەیرى سەرەوه، واتە جییهك كە ئەگەرى بوونى منى لىبوو كەكرد. لەوانەیه وای ئەزانى كە ئەوان دین بۆ پيشوازی وەك قارەمانىك ئەیخەنە سەر شانیان. بەلام رووداوهكان پيشبىنى نەكران. سەرەنگ هاوارى كەكرد. دەنگیم ئەئەناسیەوه، دەنگ ئەناسراو ئەبیت، كاتىك كەسیك لەتاو ئازار هاوار بكات دەنگدانەوهیهكى ئازەلیانەى ئەبیت. خولەكىكى خایاند. بەردەوام و

لەپاشان بىدەنگ بوو. لەبەرزايىيەو ھەموو شتىك بەدى ناکرېت. تيشكى ھەتاو گەرانەو ھەيەكى لىلى ھەيە. لەوانەيە لەبەر تۆزۇ خۆل بووبېت. بەلام دياربوو كە رەحمەتى باوكتان روت كراونەتەو. ئەبى جەل و بەرگەكەيان دراندېت. ناتوانم دۇستايەتى نيوان من و باوكت بشارمەو. من دلنيام كە لەپاش ئەو ھاوارە بەرزە مردووە يان بېھۆش كەوتەو. لەشيوازى دەست و پىكانيدا ئەلېم كە بەبى ھۆ ھاتووچۆى پى ئەكرا. بى ئەو ھى خۆراگرى بكات ئەويان دەستاودەست ئەكرد. بەزەوياندا ئەدا. ئەمانە لەو مەسافەيەو بەدى ئەكران.

لەبىرى شويندا جەماوەر كۆئەبوونەو، چىتر جەناب سەرھەنگم نەدى. بىگومان لەپاش مردنى زەرەبى ليدراو و بەھۆى زەرەبەكانەو رەخسارى گۆراو و كيشراو تە يەككە لەشەقامە فەرەيەكان. بەجۆرېك كە نەناسراو تەو. بەھەر حال من خۆم لەو كيشەيە دەربازكرد، بى ئەو ھى تەنانەت كاتى ئەو م بېت كە تەرمى ئەو رەحمەتە بېنم. بەلام بەدرېزايى رېگا خوينم بىنى و نەمتوانى تەرمەكەى بدۆزمەو، بەھەر حال من بەدرېزايى ئەم سالانە رەحمەتى باوكتانم لەناو ئەو جەماوەرەدا وون كرد. باوەر بفرمەوون كە ھىچ كەس نەيئەتوانى وەلامىكى راستم باتەو كە تەرمىك بەو تايبەتمەنديانەو چى بەسەر ھاتووە. تەنانەت ئەگەر بشناسرايەو، لەو رووداوانەدا كە تەرمى نەناسراو لەناو ساردخانەكاندا سەريەك كەوتوون، كى ئەيتوانى پيداگرى لەناسينەو ھى تەرمى روت و بى ناو نيشانى باوكتان بكات. ئىستا من كە ھەموو شتىكم بۆ باس كردويت. چىتر ترسىكم بۆ رووبەروبوونەو لەگەل تۇدا نىە. لەنەناسراو بوون ماندوو بووم. ديمە مالتان. ئەم نامەيە پيش ھەر شتىك ئەبېتە ھۆى ئەو ھى كە تۆ گويىبىستى قسەكانم بېت. پېرە پياويك بەجەل و بەرگى فەقيرانەو كە شەويك ديت بۆ مالتان، سەرھەنگ ستودەيە بەدلنيايىيەو بوونى من لەدواى ئەو رووداوانە شىلگيرىيە تا لەناو ئەو گۆرانەى ئەو رۆژەدا گۆرى ئەو رەحمەتە بئاسمەو. بەم پياسەكردنە زۆرەى من لەناو شەقامەكاندا تامەزرۆيى دیدارى ئىو، پيداگرى منە لەوتنەو ھى رووداوە پىكە نيندارەكان.

ھاوړې باوكى ئىو-سەرھەنگ